

Finansdepartementet
Registrator
103 33 Stockholm

Remissvar spellicensutredningen

Vi tackar för möjligheten att inkomma med synpunkter på utredningen En omreglerad spelmarknad, SOU 2017:30.

I vår inlägga begränsar vi oss till att ge synpunkter på utredningens förslag om att införa ett system för så kallade "varningsmeddelanden" till svenska internetanvändare.

Kommentar till utredningens förslag om varningsmeddelanden

Utredningens direktiv

I utredningens direktiv är regeringen tydlig med att med en licenssystemlösning behöver licenstagarna skyddas från otillbörlig konkurrens. Utredningen ska därför undersöka vilka åtgärder som kan behövas för att *effektivt* stoppa olicensierade aktörer från att agera på den svenska spelmarknaden och lämna nödvändiga förslag.

Effektivitet är ett nyckelord i sammanhanget som vi återkommer till nedan.

Utredningens förslag

Utredningen skriver att "*syftet med att öppna upp och reglera marknaden för onlinespel är att vägleda konsumenterna mot ansvariga, tillförlitliga och kontrollerbara erbjudanden så långt som möjligt*".¹

För att stötta en sådan marknad förslås bla varningsmeddelanden samt införandet av skattskyldighet för spelkonsumenters vinster från olicensierade spelbolag.

Utredningen resonerar utförligt om för- och nackdelar med *uttrycklig* blockering av domänadresser som erbjuder spel utan licens i Sverige. Helt korrekt kommer den fram till att effektiviteten och proportionaliteten av ett blockeringssystem är tveksam och föreslår därför att: "*Blockering av elektronisk kommunikation till vissa domäner eller IP-adresser där det erbjuds spel bör inte införas i nuläget*".²

¹ Spellicensutredningen s.146

² Ibid s.142

Däremot föreslår utredningen att: *”En internetleverantör är skyldig att på uppmaning av Spelmyndigheten upprätta ett varningsmeddelande för domänadresser som erbjuder spel utan licens i Sverige. Meddelandet ska informera besökaren om att spelplanordnaren saknar licens i Sverige och inte står under svensk tillsyn.”*³

Det är ett olyckligt förslag vars konsekvenser vi redogör för nedan.

Invändningar mot förslag om varningsmeddelanden

Utredningen argumenterar för att varningsmeddelanden *”inte är fråga om någon blockering”*⁴ eftersom konsumenterna själva kan välja att gå vidare.

Vi menar att det är en felaktig beskrivning – även varningsmeddelanden är en form av trafikstyrning.

Utredningens förslag innebär att internetleverantörer påtvingas att leda sina kunders trafik via en särskild sida, som vi utgår från skulle administreras av och hänvisa till Spelmyndigheten, innan de tillåts att ta del av det öppna nätet/internet. I teknisk mening är det ett trafikstyrnings- och blockeringssystem som införs, bara det att *”blockeringsknappen”* inte tryckts ner. Något som utredningen också öppnar upp för. Detta är oroväckande. Att internetleverantörer ska behöva blockera användare, innehåll eller tjänster inom ramen för ett regelverk om licensierade speltjänster är en ineffektiv, oproportionell och oacceptabel ordning.

Vår erfarenhet är att införandet av den här typen av tekniska system för övervakning och blockering lätt kan få vidgade användningsområden över tid. Som exempel kan lagstiftningen kring trafikdatalagring nämnas. Vid utredning och implementering argumenterades för att lagring och utlämning av trafikdata enbart skulle användas som utredningsstöd vid synnerligen grov brottslighet såsom terrorbrott. Inom två år från införandet vidgades användningsområdet till att gälla bötesbrott. Även om det i det enskilda fallet kan te sig proportionerligt kan den sammantagna effekten få långtgående och oönskade negativa effekter över tid.

När det gäller varningsmeddelanden är en ytterligare aspekt att internetleverantören aldrig har anledning att övervaka vilket innehåll som användaren tar del av på internet. Om internetleverantören är skyldig att utifrån användarens sökningar styra om trafiken till en varningssida så ger det användaren en känsla av att alla deras sökningar är övervakade av internetoperatören. Allt fler människor lever allt större del av sitt liv via internet och internetoperatörerna ska i ett demokratiskt och öppet samhälle inte syssla med censur och omdirigering av internettrafik. Endast i extrema fall ska

³ Spellicensutredningen. s.142

⁴ Ibid s.146

varningssidor kunna aktualiseras och dokumentation av sexuella övergrepp på barn via internet är det enda uppenbara acceptabla undantaget.

Vi vill därför särskilt framhålla några principiella invändningar mot blockering:

- uppmuntrar till ett riskabelt agerande hos användare som försöker gå runt blockeringen
- minskar transparens och tillit till internet som kommunikationskanal
- gömmer problemet snarare än adresserar det och det bidrar därigenom till att illegala tjänster istället erbjuds på darknet eller motsvarande miljöer
- kan inkräkta på användarnas integritet

Mot bakgrund av ovanstående bör även de tillskräpta reglerna för personuppgiftshantering i den kommande Dataskyddsförordningen beaktas vid en proportionalitetsbedömning av förslaget om varningsmeddelanden. Vi saknar den analysen i utredningen.

Som utredningen själv argumenterar är *effektiviteten* med ett blockeringssystem ifrågasatt och tveksamt. Effektiviteten likväl som *proportionaliteten* med en ”mjuk” form av blockering kan på samma grunder ifrågasättas. Utredningens tilltro till en skenbar effektivitet riskerar dessutom att leda till att andra delar i spelregleringen utformas kontraproduktivt.

Vi uppmanar därför regeringen att bortse ifrån utredningens förslag om varningsmeddelanden.

Alternativa åtgärder för att stötta den legala spelmarknaden bör övervägas

Repressiva åtgärder som blockering och varningsmeddelanden bör bara vidtas som en sista utväg först när identifierade problem inte kan lösas med mindre ingripande åtgärder, t.ex. med utredningens förslag om skattskyldighet för spelkonsumenters vinster från olicensierade spelbolag och med förslaget att ”...vägleda konsumenterna mot ansvariga, tillförlitliga och kontrollerbara erbjudanden”.⁵

Andra sådana åtgärder som kan övervägas är de följande:

- att informera och utbilda spelkonsumenterna genom licensierade bolag och Spelmyndigheten
- att möjliggöra för de i Sverige licensierade spelbolagen att tillgodose svenska kunders efterfrågan
- att stärka samverkan mellan relevanta aktörer på spelmarknaden, exempelvis genom att

⁵ Spellicensutredningen s.146

- uppmuntra seriösa annonsörer att svartlista av Spelmyndigheten för var tid listade olicensierade spelsajter
- uppmuntra seriösa betalningsförmedlingstjänster att avbryta samarbete med av Spelmyndigheten för var tid olicensierade spelsajter

Repressiva åtgärder bör således avvaktas tills den omreglerade marknaden hunnit etableras och uppenbara behov av att mer aktivt stävja olicensierade spelbolag uppstått.

Med vänlig hälsning,

Pär Nygårds, Näringspolitisk expert
IT&Telekomföretagen

Jon Karlung, Vd
Bahnhof

Jacob Bolin, Public Affairs Manager
Com Hem

Oscar Jansson, Legal Counsel
Hi3G Access

Anna Byström, Chefsjurist
Telenor Sverige

Peter Holm, Bolagsjurist
Telia Company

